NU+Waarom we Koningsdag nooit op een zondag vieren: 'Een mooie traditie'
Door Maxime Jobs

---

24 apr 2025 om 16:49Update: 1 uur geleden
617 reacties
Delen

Het Oranjefeest barst dit weekend los. Dit jaar niet op de echte verjaardag van koning Willem-Alexander op 27 april, maar een dag eerder. Want Koningsdag vieren we nooit op een zondag. Maar is dat idee niet ouderwets?

In 1891 werd de eerste echte Koninginnedag gevierd, ter ere van de verjaardag van koningin Wilhelmina. De feestdag was vooral bedoeld voor kinderen, omdat de viering plaatsvond op 31 augustus, de laatste dag van de schoolvakantie.

Toen Juliana in 1948 koningin werd, verplaatste ze de viering naar haar eigen verjaardag naar 30 april. In de tijd van Wilhelmina en Juliana kwam het volk naar Paleis Soestdijk om bloemen en cadeautjes te brengen. Viel de dag op een zondag, dan werd het feest een dag later, op maandag, gehouden. Zondag was immers voor een groot deel van de bevolking een vaste religieuze rustdag.

Dat veranderde onder koningin Beatrix. Uit respect voor haar moeder Juliana besloot zij Koninginnedag op 30 april te blijven vieren, hoewel haar eigen verjaardag in januari valt. Die winterse maand vond ze daarnaast minder geschikt voor een grootschalig buitenevenement.

Juliana had nog een nieuwe regel ingevoerd: viel Koninginnedag op een zondag, dan werd het feest verplaatst naar de zaterdag ervoor. Die regel geldt nog steeds. Daarom vieren we de verjaardag van koning Willem-Alexander dit jaar niet op 27 april (zijn verjaardag), maar op 26 april.

Beatrix veranderde wel het concept van de viering. In plaats van het volk naar haar toe te laten komen, ging zij zelf het land in en bezocht ze meestal twee gemeenten.

'Voor christenen is zondag als rustdag nog steeds belangrijk'

Maar waarom vieren we de verjaardag van de Nederlandse vorst tegenwoordig niet op zondag? "Voor een groot deel van de christenen is de zondag als rustdag nog steeds een belangrijk onderdeel van de week", zegt voormalig Jonge Theoloog des Vaderlands Tabitha van Krimpen tegen NU.nl. "Vaak hangt daar voor andere mensen een negatieve associatie aan bij alles wat je dan niet zou mogen. Maar het is vooral een dag om even afstand te nemen van het drukke leven, om een dag uit

te rusten en niet bezig te zijn met wat er allemaal nog moet gebeuren. En het hangt natuurlijk samen met naar de kerk gaan."
Toch hangt meer dan de helft van de Nederlanders geen religie aan, blijkt uit cijfers van statistiekbureau CBS uit 2023. Slechts 14 procent bezoekt regelmatig een kerkdienst.

Koningin Juliana (in het geel) krijgt bloemen en cadeaus op haar verjaardag in 1963.
Beeld: ANP

'Religie is bij het koningshuis tegenwoordig een privékwestie'

Ook koning Willem-Alexander, die protestants is opgevoed, is niet vaak in een kerk te vinden. "Ik ben niet zo kerkelijk, maar ik ben wel overtuigd gelovig", zei hij in een interview in 1997. De vorst stapt af en toe wel een gebedshuis binnen voor een bruiloft, begrafenis of een andere belangrijke ceremonie.
Ook zijn oudste dochter en troonopvolger Amalia noemt zichzelf in haar biografie "echt niet de gelovigste persoon". Wel zegt de prinses dat ze het gevoel heeft dat er 'iets' is. "Dat ik voor het gemak God noem. Maar ik kan er geen naam aan geven en ik heb die behoefte ook niet."
"Religie is bij het koningshuis tegenwoordig een privékwestie", legt royaltydeskundige Annemarie de Kunder uit. "Willem-Alexander ziet het koningschap meer als een baan. En niet, zoals sommige van zijn voorgangers, als iets wat door God gegeven is. De koning wil er voor iedereen zijn, en daarom spreekt hij zich er niet duidelijk over uit."
Het is al bijzonder dat de verjaardag van de koning een dag eerder wordt gevierd, zegt Van Krimpen. "In christelijke kringen is het niet gebruikelijk verjaardagen een dag eerder te vieren, maar pas na de echte verjaardag. Je weet immers niet hoe het leven loopt. En elke dag is een cadeau van God, zo is de gedachte."

'Wat win je ermee als je Koningsdag nu nog verplaatst?'

Hoewel Nederland steeds minder religieus wordt en het koningshuis zich minder uitspreekt, blijft de verplaatsing van Koningsdag toch bestaan.
"Tegenwoordig is zondag niet alleen een dag om naar de kerk te gaan, maar ook een dag voor de familie en om uit te rusten van feestjes en festivals", zegt De Kunder. "Op zaterdag Koningsdag vieren is voor niemand een probleem. Dus wat win je ermee om het nu nog te verplaatsen?"
Van Krimpen is het daarmee eens. "Het lijkt mij een mooie traditie, waarbij één dag rust voor iedereen heilzaam kan zijn."
De koning viert dit jaar zijn verjaardag in Doetinchem.